

**Рішення**  
**разової спеціалізованої вченої ради**  
**про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Юрій СТЕФАНЧУК, 1987 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2012 р. Тернопільський національний економічний університет за спеціальністю «Державна служба», працює асистентом публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Публічне управління та адміністрування».

Разова спеціалізована вчена рада 20.051.167, утворена наказом № 1221 ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, від 26 грудня 2025 року, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради –

Інна СУРАЙ – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензенти –

Ольга ЖУК – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Антоніна ТОМАШЕВСЬКА – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційні опоненти –

Наталія ГАВКАЛОВА – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;  
Наталія БОНДАРЧУК – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

на засіданні 12 березня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування Юрію СТЕФАНЧУКУ на підставі публічного захисту дисертації «Фінансові механізми розвитку територіальних громад в умовах децентралізації» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисертацію виконано у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Валентина ЯКУБІВ, доктор економічних наук, професор, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, ректор університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

*Наукова новизна одержаних результатів* полягає у тому, що у дисертаційній роботі за результатами дослідження розроблено пропозиції щодо удосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад в умовах децентралізації, зокрема:

***вперше:***

- обґрунтовано диференційований підхід до вдосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад, який ґрунтується на новому макрорегіональному поділі держави з урахуванням безпекових аспектів та пріоритетів стратегічного планування в умовах післявоєнного відновлення шляхом виділення таких зон: зона небезпеки, прифронтна зона, опорна зона, тилова зона та тимчасово окуповані території. У межах даного безпекового макрорегіонального поділу розроблено диференційовані підходи до формування пріоритетів та напрямків удосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад;

***удосконалено:***

- методичні підходи до дослідження тенденцій становлення фінансових механізмів територіальних громад в умовах децентралізації шляхом поєднання аналізу стану та динаміки змін у структурі доходів і видатків місцевих бюджетів аналізу стану та тенденцій змін в обсягах і джерелах надходжень й видатків територіальних громад, що дозволило виявити та обґрунтувати існування залежності між обсягами надходжень до місцевих бюджетів у довгостроковій перспективі та структурою їх видаткової частини у короткостроковому періоді;

- організаційно-методичні підходи до модернізації державної політики регіонального розвитку України в умовах післявоєнного відновлення, що розглядаються крізь призму удосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад, що ґрунтуються на інтеграції безпекового компонента у регіональну політику; застосуванні диференційованого підходу до розвитку територій; децентралізованому плануванні та посиленні ролі місцевого самоврядування; переході до концепції «розумного» управління фінансовими механізмами; активізації партнерських форматів та міжсекторальної співпраці громад; орієнтації на цілі сталого розвитку; реформуванні інституційної архітектури регіональної фінансової політики та поглибленні європейського інтеграційного вектора;

- науково-теоретичні засади та прикладні підходи до модернізації фінансових механізмів розвитку територіальних громад в умовах децентралізації, що передбачають формування ефективної та збалансованої системи управління фінансовими ресурсами, орієнтованої на забезпечення сталого розвитку та фінансової самодостатності громад і зменшення регіональних диспропорцій, при цьому доведено, що за умов обмеженості

бюджетних ресурсів ключовим пріоритетом модернізації є впровадження диверсифікованого підходу до фінансового забезпечення регіональної та місцевої політики, який сприятиме одночасному зростанню обсягів надходжень і розширенню спектра джерел фінансування;

- концепцію удосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад, яка включає інноваційні підходи до формування доходів, витрат, міжбюджетних трансферів та позабюджетних фінансових ресурсів, оптимізацію податкової політики, запровадження ефективної системи фінансового вирівнювання на обласному рівні для забезпечення рівномірного розвитку регіонів, усунення диспропорцій у фінансовому забезпеченні територіальних громад та створення справедливих умов для реалізації місцевих повноважень; впровадження стимулюючого фінансового вирівнювання та адаптацію законодавства в контексті євроінтеграційних процесів;

- стратегічні напрями та інструменти удосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад в умовах децентралізації, які передбачають розширення доходної бази, оптимізацію видатків, оптимізацію механізмів міжбюджетних відносин, запровадження цифрових технологій у систему фінансового управління та активне залучення альтернативних джерел фінансування;

*набули подальшого розвитку:*

- понятійно-категоріальний науковий апарат дисертації, зокрема, розкрито сутність поняття: “фінансові механізми розвитку територіальних громад в умовах децентралізації” під якими розуміємо систему інструментів, норм, методів та соціально-економічних відносин між органами місцевого самоврядування, державних органів влади, місцевих суб'єктів господарювання та населення громади в процесі формування, розподілу та використання фінансових ресурсів задля для виконання власних та делегованих державою повноважень й забезпечення досягнення стратегічних цілей розвитку територіальних громад в умовах децентралізації;

- методичні підходи до визначення стратегічного потенціалу удосконалення фінансових механізмів розвитку територіальних громад на основі комплексного стратегічного аналізу з використанням методів: PEST-аналізу, SWOT-аналізу, GAP-аналізу системи управління фінансовими механізмами у поєднанні з результатами соціологічного опитування, що дозволило ідентифікувати сукупність сильних і слабких сторін функціонування територіальних громад, а також виявити наявні та потенційні можливості і загрози зовнішнього середовища, які визначають особливості впливу на ефективність фінансових механізмів їх розвитку.

**Практичне значення одержаних результатів** полягає в тому, що основні теоретичні та прикладні розробки й пропозиції автора можуть бути використані при підготовці навчально-методичних матеріалів з публічного управління, при викладанні здобувачам закладів вищої освіти, а також в практичній діяльності органів місцевого самоврядування.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (155 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи – 213 сторінок, з них основного тексту – 189 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у фахових виданнях України категорії «Б» (одноосібні) 6 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Стефанчук Ю. Д. Еволюція розвитку місцевих фінансів в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. Науковий журнал. 2024. Вип. 41. С. 157-161.

DOI: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.41.21>

URL: [https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2024/41-2024/41\\_2024.pdf](https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2024/41-2024/41_2024.pdf)

2. Стефанчук Ю. Д. Напрями удосконалення фінансового механізму розвитку територіальних громад. Збірник наукових праць «Право та державне управління». 2024. №4. С. 600-607.

DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.4.83>

URL: <http://pdu-journal.kpu.zp.ua/issue-4-2024>

3. Стефанчук Ю. Д. Тенденції становлення місцевих бюджетів територіальних громад. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2025. № 1. С. 146-152.

DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2025.1.23>

URL: <http://pa.stateandregions.zp.ua/issue-1-2025>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Інна СУРАЙ – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Ольга ЖУК – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Антоніна ТОМАШЕВСЬКА – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Наталія ГАВКАЛОВА – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Наталія БОНДАРЧУК – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.167 Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Юрію СТЕФАНЧУКУ ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої  
вченої ради



Інна СУРАЙ